

NOVOLES

ŠT. 4

15. februar 1969

LETO VII

NAŠEGA MARTINČIČA - MOJSTRA

SMO SPREMILI NA NJEGOVI
ZADNJI POTI

Še pred nekaj dnevi smo ga videvali v naši tovarni, kamor je vedno rad prihajal pomagat nam. Zato nas je vest o njegovi smrti zelo iznenadila in pretresla!

Jože Martinčič se je rodil kot sin proletarskih staršev v Gorici. Njegovo družino, ki je bila narodnostno zelo zavedna so tedanji okupatorji preganjali. Zato je morala pobegniti iz Italije. Pribežali so v Cerkljico.

Tam se je pokojni Jože izučil za strojnega ključavničarja. Njegovo učenje je bilo pod zelo težkimi pogoji. Že v rani mladosti, kot otrok, si je moral iskati kruha drugod kot pastirček, kajti doma ga ni bilo dovolj.

Dosegel je veliko s svojim stalnim in neumornim delom ter postal državni mojster za strojništvo.

Po tej vojni je bil edini strokovnjak in specialist za montažna dela za vse vrste strojev v lesni in drugi industriji.

Bil je tudi izumitelj in novator, kajti bil je izredno nadarjen in domiseln. Poleg tega je bil tudi večkratni udarnik. Zaradi svoje skromnosti ni hrepe-

nel po razkošju in časti, ampak je bil vedno zadovoljen in nasmejan. Pripravljen je bil pomagati vedno vsakemu in ob vsakem času, ob vsaki uri in ob vsakem vremenu. Nikoli ni odrekel svoje pomoči, kadar smo ga klicali tudi ponoči.

Pokojni Jože ima tudi veliko zaslug za razvoj industrijskega gasilstva, saj je prejel zaradi tega tudi republiška odlikovanja.

Pomagal je tudi pri kulturno-prosvetnem delu in je tudi sodeloval pri vseh prireditvah, kot vnet sodelavec.

Tista leta, ko smo ustvarjali nove temelje našemu gospodarstvu, se je redno udeleževal prostovoljnih delovnih akcij in jih je tudi organiziral.

Bil je PRVI predsednik organov delavskega samoupravljanja to je DELAVSKEGA SVETA in je vestno opravljal svojo funkcijo ves čas mandatne dobe.

Kot mojster v mehanični delavnici in kot dober strokovnjak je bil zelo zaslužen pri vzgoji in izobrazbi strokovnih kadrov na Dolenjskem, saj je bil predavatelj in član mnogih izpitnih komisij.

Njegova življenjska pot ni bila posuta z rožicami.

Večkrat je pravil, kako je bil prizadet po koncu prve svetovne vojne in kako je bil tudi med drugo preganjan zaradi svoje zavednosti in poštenosti. Vedno si je zelo želel ustvariti svoj dom, pa se mu je vselej ta želja odmaknila zaradi nepredvidenih težav in zaprek, ki jih porajajo vojne.

Kot večletni funkcionar sindikalne organizacije se je vedno boril za pravice delavca.

Neprenehoma je skrbel za vzgojo svojih otrok.

Vzgojil jih je v takšnem duhu, v kakršnem je bil vzgojen sam - so pošteni in zavedni člani naše današnje družbe v naši domovini. Nanje je bil vedno tudi ponosen in oni so tudi ljubili ga zavedajoči se tega, da jim je dal vse kar je imel in mogel.

(Nadaljevanje na 2. strani.)

ZAHVALA KOLEKTIVU

Ob nenadni izgubi mojega očeta, se čutim dolžnega, da napišem nekaj zahvalnih besed celotnemu kolektivu.

Izguba najbližnjega sorodnika je verjetno najtežji trenutek v življenju. Vendar je bolečina mnogo manjša, če človek občuti tudi sočustvovanje sodelavcev. Zato se zahvaljujem vsem, ki so v tako velikem številu pospremili očeta na njegovi zadnji poti, ali kakorkoli drugače izrazili sožalje. Zahvaljujem se samoupravnim organom in sindikalnim podružnicam za izkazano finančno pomoč in darovano cvetje. Posebno pa se zahvaljujem sodelavcem in organizacijam, katere so poskrbele, da je bila zadnja očetova pot spremljana z godbo in petjem.

MARTINČIČ PETER

(Nadaljevanje s 1. strani)

Pri podjetju je bil zelo priljubljen. Vsi smo ga bili vedno veseli, smo ga spoštovali in cenili njegove sposobnosti.

Podjetje mu je zaradi tega podelilo naslov **MOJSTER PODJETJA**

Ne le mojster, ampak tudi dober tovariš, prijatelj in svetovalec je bil pokojni Jože. Naučil nas je dosti, posebno požrtvovalnosti, vztrajnosti in ljubezni do naše ga delovnega kolektiva.

V naši tovarni je delal od leta 1948 in je bil pri nas vse do svoje smrti - po upokojitvi, leta 1956, je delal honorarno. Ves čas je delal neumorno in skrbel za stroje kot za svoje otroke, saj je poznal vsakega zelo natančno.

Lahko bi še naštevati njegova dela in zasluge, vendar smatram, da sem v glavnih in teh skromnih besedah povedal vse, kaj je bil pokojni Jože, kaj je pomenil za "Novoles" in ga bomo resnično pogrešali. S težkim srcem se poslavljamo od pokojnega Jožeta. Ohranili ga bomo v najlepšem spominu. Naj mu bo lahka ta naša domača zemlja, v kateri je tako rad živel in delal! Slava njegovemu spominu!

Od njega sta se poslovila v imenu delovnega kolektiva Marjan Okroglič, v imenu stanovanjske skupnosti Riko CIGOJ, od upokojencev pa gospa Švajgerjeva. **SL.**

Z A H V A L A

Ob bridki izgubi moje drage mame se kolektivu "Novoles" in članom sindikalne podružnice v upravi in v tovarni vezanih plošč Straža iskreno zahvaljujem za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje. Obenem se zahvaljujem v imenu mojega očeta za denarno pomoč namesto venca umrli mami. Še posebej pa prav lepa hvala tistim, ki so jo spremili na zadnji poti.

Vaša sodelavka
Emilija Kregar

Sklepi DS

Iz 7. seje delavskega sveta podjetja

Na 7. redni seji delavskega sveta podjetja, ki je bila 29. 1. 1969 je bilo na dnevnem redu obilo predlogov ozir. točk, ki jih je moral delavski svet obravnavati ter o njih zavzeti določena stališča ozir. sklepe. Omejili bi se le na najbolj pomembne in aktualne točke dnevnega reda ter jih v skrajšani vsebini tudi posedujemo.

O gospodarskem razvoju podjetja v letu 1969 je poročal direktor tov. Knez, ki je strnil problematiko o gospodarjenju v letu 1969 v glavnem na dve točki in sicer - delo na investicijskih v letu 1969 in - nemotena organizacija proizvodnje v letu 1969.

Glede investicijske izgradnje v letu 1969 se je omejil le na delo strokovnega kadra, ki bo pri tem angažiran, o samih investicijskih pa je poročal ing. Pečar, ki je o tem tudi napisal sestavek, ki je objavljen v številki glasila. Tov. direktor je opozoril, da se bo vpliv investicij odražal tudi na redni proizvodnji, ker bo večina strokovnega kadra delala na čimboljšem in čimuspješnejšem realiziranju programa investicijske izgradnje, razen tega pa bo redna proizvodnja motena zaradi montiranja novih strojev. Vseled tega je tov. direktor menil, da bo potrebno zastaviti vse sile in stremeti za tem, da bo čimmanj izgubljenih proizvodnih ur, to pa se bo doseglo, če bomo že predhodno pripravljeni na to. Investicija, ki je predlagana v letošnjem letu, se lahko primerja z investicijo tovarne vezanih plošč, povdariti pa velja, da pa s strokovnega vidika predstavlja večjo širino. V nadaljnjem izvajanju, se je direktor dotaknil tekoče proizvodnje, ki naj bi v letošnjem

letu ustvarila sredstva za svojo razširitev, kakor tudi za povečanje osebnih dohodkov. Glede skladov je povdaril, kakor tudi podal primerjavo in sicer, da je bilo razmerje skladov proti os. dohodkom v letu 1967 15,9 %, medtem ko je bilo razmerje lesne industrije v Sloveniji 20,9 %. V letu 1968 pa je bilo to razmerje v našem podjetju 17,7 %, v lesni industriji SR Sloveniji pa 20,4 %. Zaradi tega bo potrebno stremeti za tem, da se tudi v našem podjetju poveča razmerje v korist skladov in naj bi znašalo vsaj 20 : 80. Tov. direktor se je dotaknil tudi osebnih dohodkov ter naglasil, da se le-ti nekako ravna jo tako po stroki, kakor tudi po osebnih dohodkih okoliških podjetij. Tudi v letošnjem letu bo potrebno povečati osebni dohodek, seveda pa je potrebno imeti pred očmi dejstvo, da podjetje prehaja postopoma na 42-urni delovni teden, katerega vpeljava obvezuje podjetje za kon ter bo zaradi tega v letošnjem letu že 28 prostih sobot, napram 18 v lanskem letu. Iz tega sledi, da bo povečanje osebnih dohodkov slonelo le na povečani storilnosti. Zato je realno pričakovati povečanje osebnih dohodkov ob koncu letošnjega leta na 1100.- N din na delavca. Tov. direktor je tudi seznanil člane delavskega sveta, da je tudi že znano, da se bodo povečale cene repromaterialu in to oca 4 %, posebno pa bo podjetje prizadelo povečanje ozir. podražitev surovin, ki bo znašala predvidoma oca 80 milijonov S din. **Nadaljevanje**

AUUU - TOBUS ! ?

Vsi tisti, ki se vozimo z avtobusom iz Novega mesta ali pa še od dalj v službo, smo vsako jutro v negotovosti, kako in kdaj bomo prišli v službo. Razumemo, da sedanje vremenske razmere zelo otežkočajo promet in da se na to ne da vplivati. Toda, so stvari, ki bi se da le urediti s samo malo dobre

(Nadaljevanje na 4. strani)

5 MINUT

S SAMOUPRAVLJALCI

Tovariš Štefan JAKLIČ je zelo sposoben vodilni delavec v obratu "Tovarne vezanih plošč". Je predsednik DS TVP, predsednik CO SO "Novoles"-a, član SO TVP, član komisije za sprejem delavcev, sodeluje pri izobraževanju delavcev ter vodi našo gasilsko četo. Kljub temu, da je vedno preobremenjen z delom, je vedno vesel in razpoložen za razgovor. Na moja vprašanja je odgovoril takole:

- Od kdaj ste zaposleni v našem podjetju?

- Delati sem pričel 27. avgusta 1950. leta kot pomočnik v obratu sedanje žage Straža. Tam sem se tudi usposobil in pridobil kvalifikacijo. Pozneje sem bil za vodo izmene v masivni parketarni. Delal sem 5 mesecev neprekinjeno samo v nočni izmeni.

- Kakšna je bila vaša pot do danes?

- Zaradi razširitve podjetja je bila 1959. leta v gradnji sedanja TVP. Ker je tedaj primanjkovalo ustreznih delavcev, sem bil poslan na prakso v razna podjetja po Jugoslaviji. Tako sem se usposobil za proizvodnjo vezanih plošč. V soglasju s podjetjem sem šel v delovodsko šolo in jo z uspehom dokončal. Sedaj delam kot vodja oddelka.

- Ste zadovoljni z delom in kolektivom?

- S svojim delom sem zadovoljen. Če upoštevam discipli-

no delavcev v drugih podjetjih, moram priznati, da naši delavci zaslužijo pohvalo. Kljub temu želim, da bi proizvodnja porasla. Vesel sem, če vidim, da so delavci, kakor tudi ostali, zadovoljni z menoj.

- Katero leto je bilo za vas najbolj uspešno?

- Zame je bilo najbolj uspešno 1968. leto, ko sem diplomiral na delovodski šoli v Škofji Loki. S tem sem zaključil prvo izobraževalno dobo in doživel velik uspeh pri svojih 40 letih starosti.

- Vaši načrti?

- Moji predvideni načrti so doseženi. Uredil sem stan-dard družini in zagotovil sebi svojo raven.

- Vaša želja?

- Želim sebi in vsem ostalim sodelavcem zdravja, veliko delovnih uspehov in zadovoljstva kolektivu ter mir v svetu.

utrinki....

Egipčankam je bilo prepovedano doma nositi obušale zato, da se ne bi ostajale doma. Danes pa doživljamo, da ostajajo doma namo žene, ki nimajo zlatih čevljev, zlatih zapeljiv in biserov.

Prepiri z možem in ljubosunje odpirata ženskam ne le ušesa, ampak tudi vrata hiše.

Vsakdanja modrost

Kar država svojemu državljanu da, mu mora najprej odvzeti.

Kadar reče sitna ženska "tako" bodi prepričan, da bo njeno obotavljanje trajalo še najmanj do bro uro.

VARNOST PRI DELU

Kako se potekala bolovanja in nezgode v letu 1968.

Do nedavnega smo bili prepričani, da je bolovanje vzrok izostankov z dela pač višja sila in ni pomoči za zmanjšanje te nadloge. Če pa pogledamo statistiko izostankov z dela zaradi bolovanja pa vidimo, da bi s preventivno lahko zmanjšali izostanke na najmanjše možno število. V letu 1968 je zdravstvena komisija začela načrtno preventivno delo. Skrbela je za izboljšanje delovnih pogojev. Ne moremo trditi, da so se pokazali že rezultati tega dela. V ta namen dajem izvešček poročila o poteku bolovanj v letu 1968, o čemer presodite tudi sami.

Vseh izostankov z dela zaradi bolezni in poročniških dopustov je bilo 17581 dni. Od tega 9013 dni bolovanja do 30 dni. Ta številka je najbolj zanimiva za nas, ker plačuje bolovanje do 30 dni še naša blagajna. Največji procent bolovanja je bil v sorazmerju z zaposlenimi na žagi Soteska, kar je deloma opravičeno zato, ker so delovni pogoji na tem obratu zelo slabi in se niso prav nič izboljšali. Dokler bo tako stanje, ne smemo pričakovati boljših rezultatov. Največ bolovanj je bilo v mesecu februarju in sicer 1034 dni. V mesecu juniju pa jih je bilo le 470 dni. Zanimivo je, kako je bolovanje potekalo po vrstah bolezni; 2313 dni je bilo izostankov zaradi nezgod na delu, 1100 dni zaradi revmatizma.

(Nadaljevanje na 8. strani)

NE OZIRAJ SE, SINKO!

kam letošnje investicije ?

dipl.ing. B. PEČAR

Pred nami je leto 1969, leto, ki pomeni prelomnico v razvoju našega kombinata. Letošnje leto pomeni leto največjih vlaganj v osnovna sredstva in v tehnologijo naše proizvodnje in bo pomenilo precejšnje breme za ves kolektiv, posebej pa za neposredno odgovorne strokovne osebe.

Tako prvi dan po novem letu so nam uradno sporočili, da je Mednarodna banka za obnovo in razvoj ratificirala pogodbo med našim kombinatom in imenovano banko, s katero so nam dodelili kredit za nabavo strojne opreme v višini 660.000 \$ z rokom vračila 12 let. Anuitete začnejo teči dve leti po podpisu pogodbe.

Želeli smo ta velika finančna sredstva izkoristiti čim smotrnejše in za ustrezen denar kupiti tudi ustrezno opremo. Mislim in trdim, da nam je to v celoti uspelo. Na kratko bi želel opisati potek nekaterih pogajanj pri nakupu inozemske opreme, kajti uspelo je pri skoraj vseh dobaviteljih opreme doseči zelo ugodne finančne in dobavne pogoje. Pri tem so s pridom sodelovali tudi pooblaščenici uvozniki, vendar je posebej omeniti uvoznika "Feroelektro" Sarajevo in njenega predstavnika ing. Muriša Zametica, ki je s poznejšo analizo dosegel znižanje za cca 600.000.- dinarjev od prvotno ponujenih cen.

Dobra obdelava komercialnega trga iz področja strojne opreme za žago nam je pripeljala znano angleško firmo "Stenner", ki je zaradi reference v Jugoslaviji bila pripravljena ponuditi odlične stroje za več kot konkurenčno ceno. Na področju finale so se posebej angažirali naši sodelavci, ki so s precejšnjim posluhom za druge stroje uspeli

dobiti jih po cenah iz leta 1967 in sicer tako, da niti tistega izvoznega 4 % davka, katere naj nam bi jih nemški dobavitelji zaračunali, ne bomo plačali. Pri nabavi opreme za novo energetske centralo je po mojem skromnem mnenju izvršena zelo dobra komercialna poteza. V močni in ostri konkurenci dobaviteljev energetske opreme smo videli pogoj za izbiro dobre in poceni opreme. Smatram, da nam je to v celoti uspelo. Prosim bralce, da naj mi ne zamerijo, ker ne bom operiral s čistimi številkami, kajti te odločitve spadajo še vedno pod udar Pravilnika o poslovni tajnosti in jih bo možno objaviti šele po sklenitvi definitivne ratificirane pogodbe z dobavitelji inozemske opreme.

Letošnja vlaganja v osnovna sredstva in rekonstrukcijo naših obratov obsegajo častitljivo številko nekaj nad 20 milijonov novih dinarjev. Struktura teh vlaganj je sledeča:

Projekti	cca	3 %
Gradbena dela	cca	22 %
Inštalacije	cca	5 %
Oprema	cca	50 %
Montaža	cca	4 %
Transport	cca	1 %
Carina	cca	13 %
Ostalo	cca	2 %
		100 %

Najbolje je, če obravnavamo letošnja vlaganja po posameznih potrošnih mestih, to je - po obratih.

I. REKONSTRUKCIJA TOVARNE VEZANIH PLOŠČ

V programu gradbenih del za potrebe Tovarne vezanih plošč je na prvem mestu podaljšanje obstoječe tovarniške hale za 1200 m². Tehnološki načrt rekonstrukcije je gotov in je sad dela naših dveh strokovnjakov tov. Sajeta in Kaporca in zunanjega sodelavca prof. univ. dipl. ing.

Mešiča Nerkesa. Predlog rekonstrukcije predvideva zamenjavo mela luščilke, mehanizacijo transporta pri veliki luščilki, postavitev pretočne najsodobnejše sušilnice, nabava rezkarja in spajača, nadalje mehanizacijo transporta v suhem oddelku, nabava nove stiskalnice ter postavitev kompletne avtomatske linije od formatiziranja do dokončnega brušenja vezanih plošč. Po izvršeni rekonstrukciji se bo tovarna lahko "po opremi" kosala z najmodernejšimi tovarnami vezanih plošč, ker jih bo dohitevala ne samo po visoki stopnji obdelave, temveč tudi po številu porabljenih ur na lm³. Seveda do teh napovedanih števil se je treba dokopati z marljivim in strokovno trdim delom. Vrednost uvožene opreme za Tovarno vezanih plošč znaša preko 280.000 \$.

Večino montaže, razen pri novi sušilnici in spajačih, bo izvršila naša delavnica s pomočjo delavcev iz naše tovarne. Predvideva se prva dobava te naročene opreme že maja meseca in bo potekala do konca avgusta letošnjega leta.

/Nadaljevanje bo sledilo v naslednji številki/

AUUU - TOBUS !?

(Nadaljevanje z 2. strani)

volje soferjev, odnosno z malo obzirnosti do potnikov.

Včasih se zgodi, da pelje samo en avtobus in nekateri zaradi tega zamudijo službo. Tako se zgodi, da je prvi avtobus nabito poln, zadnji pa pelje le nekaj potnikov. Ne razumemo tudi, zakaj zjutraj avtobus ne pelje do obrata, čeprav je običajno zelo pozno. Če se lahko obrnejo na obratu težki tovornjaki, bi se verjetno lahko tudi avtobusi. Največja atrakcija pa je vožnja domov. "Kolenčev avtobus" ni bil niti pri testiranju tako obremenjen. V njem je 70 - 80 ljudi. **POTNIKI**

naš

sindikat

Na občnem zboru stalne konference sindikata je bil izvršni odbor zadolžen, da izdela predlog o načinu koriščenja regresa za letovanja.

Tov. Zelnikova je navzoče seznanila s številom in stroški letovanja v letu 1968. Skupno je letovalo 215 članov kolektiva s svojimi družinami, kar je 23,5 % zaposlenih. Brezplačno je letovalo 34 članov ZB predlaganih od DS. Skupni stroki netto so znašali 103.553,75 din, poleg tega je bilo izplačano za K-15 netto 90.300,00 din.

Po izčrpnih razpravi so navzoči sprejeli predlog, ki naj se ga da še v razpravo DS.

Člani kolektiva naj tudi v letu 1969 prejmejo regres za letovanje, vendar naj se upošteva naslednje spremembe, katere se vnese po odobritvi DS v Pravilnik o načinu razdeljevanja dodatka za izrabo letnega dopusta.

Spremembe so naslednje:

Pravico, do regresa imajo vsi člani kolektiva, njihovi otroci in nezaposleni zakonci.

Dnevni prispevek za letovanje v počitniških domovih, ki jih organizira podjetje je:

- član kolektiva plača 12,00 Din
- nezaposleni zakonci 15,00 Din
- zaposleni zakonci - plača celotno oskrbo
- otrok nad 8 let 10,00 Din
- otrok do 8 let 6,00 Din

Članom kolektiva, ki letujejo izven domov, se na podlagi verodostojnih potrdil o plačani turistični taksi in to samo iz obmorskih krajev, planin in zdravilišč, izplača dnevno:

- članu kolektiva 13,00 Din
- nezaposl. zakoncu 15,00 Din
- otroku nad 8 let 13,00 Din
- otroku do 8 let 6,00 Din

Medtemestilo za K-15 naj se izplača v višini, ki jo določi DS.

Potrebno je takoj izvesti anketo, kdo in kje bo letoval. Za izvedbo in pravočasno vrnitev anketnih listov so zadolženi predstavniki sindikalnih podružnic. Rok je 25. februar.

Od podjetja organizirano letovanje bo v krajih: Lovran, Orikovnica, Poreč, Rab, Kranjska gora in Pohorje.

Organizacijo letovanja še naprej vodita tov. Zelnik Berta in Darger Marjanca.

Proračun za leto 1969 bo definitivno sprejet na prihodnji seji, ko bodo znani tudi izdatki za letovanje. Okvirno pa se je razpravljalo in sprejelo sklep, da se predvidijo naslednji izdatki:

Proslava dneva žera

Proslave bodo po obratih. Vsaka sindikalna podružnica je zadolžena za izvedbo proslave v svojem obratu.

V ta namen bo imela vsaka podružnica na razpolago po 10,00 din za vsako članico - delavko in po eno knjigo.

Za silvestrovanje ne bo podjetje dajalo več sredstev. Vsaka podružnica lahko iz svojih sredstev in prispevkov članov po volji priredi silvestrovanje, izlete ali kako drugo obliko razvedrila.

Tudi v bodoče bodo obdarovani na praznik Dedka mraza otroci članov kolektiva in sicer o-

troci stari od 1 do vključno 9 let.

Predvideti je treba izdatke za proslavo Dneva borcev 4. julija. Za izlet ali podobno razvedrilo članom kolektiva, ki so v organizaciji ZB.

Za delavske športne igre, ki jih organizira občinski sindikat vsako leto, za pomoč slabotnim otrokom, za vzdrževanje godbe in honorar kapelniku in pomočniku, za gasilске vaje, honorar orodjarju in poveljniku in za druge izdatke so predvideni potrebni zneski, kakor tudi denar za razne stroške oz. izdatke za sindikalno dejavnost.

Koliko je za posamezno dejavnost, o tem bomo še poročali pozneje.

Sprejet je bil pravilnik o delu godbe na pihala, ki jo upravlja sindikat "Novolena" s pripombo, da se vnese v pravilnik nov člen:

Člani godbe - godbeniki, so dolžni redno obiskovati vaje, za neredno oz. neopravičeno izostajanje od vaj se jih kaznuje z izključitvijo.

V 5 članski odbor, ki bo vodil delo godbe je od sindikata izvoljen tov. Mojstrovski Darko.

Na prošnjo pionirjev ŠŠD "Srobotnik" iz šole Vavta vas je odbor sprejel sklep, da se jim dodeli Din 500,00 kot pomoč za organizacijo središarskega tečaja. **I.J.**

M I D V A

Ko sva bila še fant in deklica sem govoril jaz in ona je poslušala, ko sem se poročil je govorila ona, a jaz poslušal, sedaj govoriva oba in sosedje poslušajo.

Neki tovariš je v duhu reforme sklenil, da bo samo enkrat mesečno spal s svojo soprogo.

STRAŽANI in sosedje

(Nadaljevanje)

Straška pšenica slovi za najboljšo po vsi Krški dolini. Vsak kmet si je želi kak merik za seme. Tako jeklena in močna pa zraste zato, ker se jo gnoji posebno premeteno kakor nikjer drugod. Vaščani si nagrahijo najprej v bukovju listja, kar se godi skrivaj, kajti dobrava ni njihova, nego grajska. Listje namečejo v visoke kupe na koncu njiv proti burji. Ti kupi stoje mirno, dokler ne začne pihati od Gornjancev ostra hrvaška burja. Silni veter zanese in raztrosi listje brzo po vsem polju od enega konca do drugega in njihve dobe potrebni gnoj. Stražani gledajo, ne da bi morali ganiti le s enim prstom. S tem duhovitim domišljajem so prisilili naravno moč burje, da jim dela na polju, kakor so prisilili drugi sloveči razumniki naravno moč pare, da goni najtežje vlakove po železnicah. Dalo bi se povedati brez števila zgledov, dokazujočih, da se Stražani nič kaj ne brigajo za ljudske šege in običaje, nego da žive popolnoma po svoje, da si znajo sami svetovati, stati na svojih nogah, misliti s svojo pametjo. Če v kakem inem kraju želi moč, da bi mu prišla žena s polja domov, pošlje ponjo otroka, ali pa jo gre sam klicat. Stražanu se je zdela ta splošna navada preveč prosta in zastarela, pa je prislomil k hiši lestvico, zlezal na vrh strehe in jel vpiti s alemena, da se je čulo lahko v deveto vas: "Oj, žena? b'li domov, b'li!" Rekel ji je še nekaj, česar vama pa ne povem, ker sta še preneumna

in bi se utegnila kaj pohujšati. Drug Stražan se je tako razsrdil videč, da so ga prevarili najboljši prijatelji, da je dvignil roko in se zaklel s svečanim glasom: "Kar obesil se bom!" To rekši stegne proti podu in se splazi podenj. Mimogredeč Založan ga vpraša, kaj dela? Stražan odgovori zastavno: "Varujem se smrti. Da ostanem na prostem zraku, bi se nemara res obesil, tukaj pod podom mi hvala Bogu to ni mogoče." Stražani pa so samobitni in modri ne le v dejanju, ampak tudi v besedah. Oni govore malo ali jedrasto in pomenljivo. Vsak drug gospodar bi dejal: "Z denarjem, ki ga stržim za češplje, plačujem cesarske davke, za krajcarje, katere ujamem za orehe, pa si kupim podplatov." Stražan pa ve, da bo moral dajati Bogu odgovor za vsako nepotrebno besedo, zato se mu gnusi tako dolga govorica. On veli

samo: "Na češpljah so franki, na orehah podplatje." Po takem se lahko razume, kaj nam hoče povedati, kadar nam tožari o slabi letini, "da so mu se izrožičili vsi franki, podplatje pa pozehli". Za češplje bi dobili Stražani lep denar, ko bi jih obrali in otresli nami. Ali o Mali maši prilomastijo jima na prošnje lačni sebenjki iz nepriljudnih Kamnic ter jim potrgajo in poklatijo več nego polovico sliv. Zaradi tega kradeža so se marsikdaj pomenkovali in dogovarjali pod občinsko vrbo. Po zrelem premišljevanju so spoznali, da se kot dobri kristjani ne smejo ardit zaradi te kvare, ker škodi jima duši in truplu. Najmanj se jezi človek takrat, kadar poje. Ko jim bodo Kamničani zopet pokradli češplje, jih ne bodo zato ni preklinjali ni tožili, nego jim bodo pokazali svojo nejevoljo s primerno pesmijo. Prosili so svojega pesnika Škripalca, da bi jim jo složil. Škripalec je sedel in v treh dneh je dogotovil pesmico, ki je bila resda prav kratka ali je oznanila svetu vse misel poškodovane srenje. Prišlo je proščenje in Kamničani so po svoji stari rasvadi pojedli zopet več nego polovico straških češpelj. Po storjeni tatvi ni se ustopili vaščanje po vrsti na cesto in začeli prepavati svonko in ginljivo: "Boljše bi b'lu, - Re b' pri nas maše ne b'lu - Je Kamničan pridrl - Nam vse češplje požrl - Oj vse češplje požrl!" Romanji so se čudili in jih povpraševali, kaj pomenja to petje? Bogoslužni Stražani so jim odgovorili: "Mi pojemo zato, da se ne jezimo prehudo in ne oskrunimo s svojo togoto današnjega praznika." Vsi tujci so hvalili njih pobožnost in pohlevnost in čestitali Kamničanom, da imajo tako krotke sovražnike. Neko leto pa se je

(Nadaljevanje na 7. strani)

STRAŽANI

IN

SOSEDJE

(Nadaljevanje s 6. strani)

pripetilo, da so zasačili tatu, ko je visel na češplji in jo obiral. Šrenja se zbere pod vrbo in naroči cerkovniku, naj vzame kamen in zapodi Kamničana z drevesa, ali brez surovega razgrajanja. Oponni naj ga z jasno ali pobožno in olikano besedo, ki bo izpričevala, da so Stražani ostali pravi nasledniki nekdanjih izobraženih meščanov. Cerkovnik gre s kamnin pod češpljo in veli blago in nežno: "Priatelj Kamničani! Ne zameri, da te bom opozoril na neko zmoto. Ti gotovo misliš, da stojiš na veji kake kamniške češplje. V ime slavne srenje straške ti moram poročiti, da je to drevo božje in naše. V ime iste slavne srenje moram ti priobčiti tudi še to, če ne pojdeš precej ti dol, da pojde pa kamen gor. Vendar me navdaja sladko upanje, da mi ne bo treba izvršiti nemile kazni." Ta izvršitev res ni bila potrebna, kajti Kamničan je skočil na tla in pobegnil, preden je cerkovnik že dokončal svojo resno, ali kar se da priljudno svaroilo. Stražani trdijo, da sta pesem in opomin pomogla vsaj toliko, da Kamničani od takrat ne pojedajo in ne jemlje s sabo nikoli vseh aliv, katere natresajo, nego da jih puščajo nekoliko pod drevesom za domačine. Kakor te imenitne zgodbe in dela razvedela se je do malega po vsi dolenjski in hrvaški zemlji tudi mična povost, kako znajo pogoditi Stražani, kdaj je kaka bolezen nevarna, kdaj pa ne. Straška mati je vprašala svojega

bolnega otroka: "Sirotek, ali bi jedel picka (pišče)?" Dete odgovori: "O, bi mama. Bi pa še kako rad." Mati pravi: "Hm, to je že prav, ali viš, kako ga boš jedel, ko ga pa ni? Itak me jako veseli tvoje govorjenje. Komur diši picka, ni še za smrt bolan. Zdaj se nadejam, da kmalu ozdraviš." V treh dneh je skakljajal sinček znopet po hiši vesel in zdrav kakor riba. Po glodu te bistroumne matere barajo Stražani vankar bolnika, če bi jedel picka? Ako pritrdi, vedo, da mu ni treba doktorja, ker bo okrevaj tudi brez njega. Če pa pravi, da ne mara nobene jedi, niti picka, anamajo kape in klobuke in molijo za njegovo dušo, kateri po njih misli ne more zdaj noben doktor več ubraniti, da bi se ne ločila od telesa. Po takem probijejo ti vaščanje v vseh boleznih brez zdravnika in si prihranijo s tem marsikak petak in desetak, ki jim zaleže potem za druge koristnejše in potrebnejše reči. (Nadaljevanje in konec v 5. št.)

OB REKONSTRUKCIJI

Vedno bliže je rekonstrukcija vseh obratov "Novolesa", bliža se tudi gradnja nove žage. Ob tem bo nastalo premeščanje starih in sprejemanje novih delavcev.

Zato ne bi bilo slabo, da bi že prej analizirali sestav in izobrazbo dosedanjih delavcev v obratih. Med nami, ki smo zaposleni kot nekvalificirana delovna sila, je tudi nekaj takih, ki po svoji izobrazbi in umskih sposobnostih spadamo drugam. Z ozirom na to predlagam, da se napravi popis tistih, ki ne spadajo na nekvalificirana delovna mesta ali pa celo ne v lesno stroko. Na primer bi priučene delavke že sedaj polagoma vključevali na delovna mesta vzdrževalcev strojev, saj dosednji vzdrževalci ne znorejo vsakega dela.

Zaradi tega nastajajo številni zastoji, posledica teh pa je zmanjšana storilnost, oz. nastajajo caka grla.

Z modernizacijo obratov bo nastala tudi potreba po hitrejšem in solidnem prevozu. Nabavili bomo nova transportna sredstva, šoferje pa norda iskali izven tovarne. Če bi se upluženci iz kadrovskega oddelka poravnali, bi med nami gotovi našli šoferje s ustreznim šoferkim izpitom.

Upoštevati bi morali tudi fizično in umsko sposobne delavce, ki bi lahko opravljali delo na zahtevnejših delovnih mestih. Seveda pa bi morali organizirati ustrezne dopolnilne tečaje.

Omenim lahko še delavce z različnimi poklici, ki pri nas za sedaj ne pridejo v poštev, lahko pa bi svoje sposobnosti uporabili na zahtevnejših delovnih mestih, ki bodo po rekonstrukciji.

V našem podjetju je tudi častni zaposlenih, ki so že v letih in težko opravljajo nekatera dela. Njim je treba posvetiti več pozornosti, posebno kar zadeva odnosov mladine do njih. Povečajo se primeri, da se mladiki, še nesposobni za svojo ustavno mesto, lastijo vseh vrstnih pravic. Ukazujejo, se posmehujejo in izkoriščajo njih nemoč, namerno, da bi jim pomagali.

Veliko je takih in podobnih primerov. Zato bi bilo prav, da bi prizadeti javljali težave, ki nastopajo, za to pristojnim vodjem. - Z.K.

»Srečno!«

VARNOST pri delu

(Nadaljevanje s 3. strani)

čnih obolenj, 1075 dni zaradi poškodb doma 867, boleznih dihal, kjer je všteta tudi gripa itd. Če primerjamo bolovanja do 30 dni s stanjem pred tremi leti je bilo sledeče: v letu 1966 - 9355 dni, v letu 1967 - 9444, v letu 1968 pa 9013; skupaj vseh izostankov s porodniškim dopustom pa je bilo: v letu 1966 - 23449, v letu 1967 - 17549, v letu 1968 pa 17591 dni.

Nezgod pri delu in na poti na delo je v podjetju 152; od tega 27 na poti na delo. V % na zaposlene je bilo največ nezgod na obratu Soteska in sicer 41 %, v TSP 12 %, TDP 13 %, TVP 15 % itd. Največ je bilo nezgod na skladiščih in krliščih 25 in 19, za tem na krožnih žagah, pri transportu itd. Največ je bilo poškodovanih nog in sicer 48, na drugem mestu so prsti rok 46, potni roke itd.

Tudi v letu 1968 se je poškodovalo več moških kot žensk, čeravno je zaposleno polovico žensk, se je poškodovalo 62 žensk, a moških pa 90.

Zanimivo je, da je bilo v treh mesecih število nezgod enako in to po 19 v marcu, aprilu in decembru. Najbolj kritičen dan v tednu je še vedno ponedeljek, saj je bilo na ta dan kar 32 nezgod, tretjo uro delovnika je pa bilo 22 nezgod.

V nekaj stavkih sem povedal stanje bolovanja prejšnje leto. Naloga varstvene službe, kakor tudi vseh zaposlenih pa je, da vedno in vselej preprečujemo nezgode kakor tudi obolenja, ker le tako lahko pričakujemo boljši finančni rezultat in boljši osebni dohodek. **P.Š.**

Krava je oblekla mini krilo in nabila biku rogove.

Dokler se moški ne poroči, misli, da je hudič črn.

NAŠ sindikat . . .

Odbor Sindilane organizacije v upravi je sprejel naslednje sklepe oziroma načrt za svoje delo:

Aktivizacija članstva sindikata v pripravah na volitve in med samimi volitvami v skupščini oke odbore.

Priprava proslav za praznike: 8 marec, 27. april, 1. maj, 4. julij, 22. julij in 29. november.

Proslava 50 letnice ZK, SKOJ-a in Sindikata bo organiziral Občinski sindikalni svet za celotno področje, vendar pričakujemo prisotnost tudi naših članov na teh zborovanjih.

Proslava 20 let podjetja, 10 let obrata vezanih plošč in 5 let obrata drobnega pohištva. Ob tej priliki naj se nagradijo starejši zaslužni sindikalni delavci.

Sindikalna organizacija bo pomagala socialno ogroženim članom kolektiva ob boleznih, njim in njihovim otrokom z darili in podobnim.

Organizirali bomo kolektivni izlet z avtobusom, Odbor je mnenja da bi si ogledali Škocjansko jamo ter kobilarno Lipica na Primorskem. Spotoma bi si ogledali še Cerkniško jezero in grad Snežnik. Izlet je predviden za 17. maj.

Povečanje aktivnosti članstva pri organizaciji delavske športnih iger.

Sindikat bo skrbel tudi za to, da bo več krivodajalcev. **S.K.**

Franc JOŽEFOVE ...

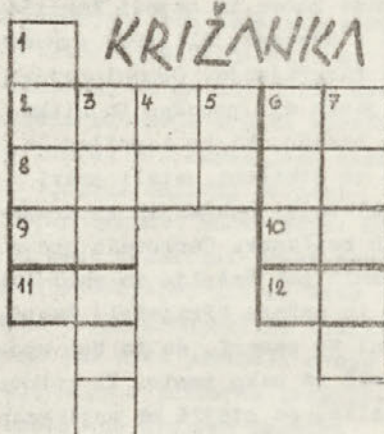
Dvanaest radovednic...

V hotelu nekega mesta, v katerem je zaposlenih 12 mladih servirk, je neko jutro ena teh stopila v sobo mladega gosta s skodelico čaja. Ostrmela je: spal je popolnoma nag. Ko se je gost pol ure pozneje zbudil, je zagledal poleg svoje postelje - 12 skodelic čaja...

Potolažila ga je...

Leta 1968 poleti je neki zelo dostojen gost na Jadranski obali po pomoti zašel v hotelu, kjer je stanoval, v sobo neke starejše upokojenke. "Oprostite," je izdaval v velikanski zadregi, "mislim, da sem se zmotil". "Ne, ne, niste se zmotili, mladenič, le da ste prišli štirideset let prepozno," ga je potolažila prijetno presenečena gospa.

NAGRADNA

Vodoravno: 2. tropski sadež, 8. konjičkova mama, 9. vas pri Ljubljani, 10. eden, 11. osebni zaimmek, 12. kratiza za športni klub.

Navpično: 1. okrasje, 3. majhna nogica, 4. začetek abecede, 5. nikalnica, 6. moško ime, 7. naprava s katero se sankamo.

N A G R A D E

1. nagrada	15.00 din
2. "	3.00 "
3. "	2.00 "

Rešitve je treba poslati uredniku do 20. t.m. - do 12. ure.

Urejuje uredniški odbor: Janko GOLEŠ dipl. iur., Marjan LUKANC dipl. ing., Jelo MAKUC tehnik, Stane ŠULN šef rač. sekt., Berta ZELNIK vodja IC, Andrej ŽNIDARŠIČ inženir.; odgovorni urednik Bogomil LILIJA ing.; tehnični urednik Jože FIRC ekonom. tehnik.

Tiska DU "Tomo Brejc" v Kranju. Naklada 1000 izvodov.

Izdaja "NOVOLES" - lesni kombinat v Straži pri Novem mestu. Izhaja dvakrat mesečno.